TGAU

Fframwaith Amlinellol Awgrymiedig ar gyfer Uned 1:
Crefydd a Themâu Athronyddol

Cristnogaeth

Fframwaith Amlinellol Awgrymedig ar gyfer Uned 1: Crefydd a Themâu Athronyddol

Cristnogaeth

Mae Uned 1 yn cynnwys 50% o'r cymhwyster TGAU. Felly, **dim ond fel canllaw** fydd nod y cynllun dysgu a gynigir isod, yn seiliedig ar tua thair awr o Astudiaethau Crefyddol bob pythefnos dros flwyddyn academaidd. Cyfanswm y gwersi yn y cynllun hwn yw pum deg pump yn seiliedig ar un awr bob gwers. Yr argymhelliad yw y caiff y cwrs **cyfan** ei addysgu **bob amser.**

Dylai'r asesiad fod yn ffurfiannol **ac** yn ddifyr. Lle y bo'n bosibl, dylid ceisio defnyddio'r un fformat â'r arholiad terfynol neu fformat tebyg iddo. Dylid rhannu cynlluniau marcio â'r myfyrwyr bob amser. Yn ddelfrydol, dylai hyn fod tuag at ddiwedd yr uned er mwyn sicrhau eu bod yn cael amser i ddod i arfer â'r gwaith ac ymddiddori ynddo i ddechrau.

Mae'r Moral Maze ar Radio 4 yn adnodd ardderchog i'r sawl sydd â diddordeb, ynghyd â The Infinite Monkey Cage (hefyd ar Radio 4). Mae'r ddau ar gael fel podlediadau sy'n golygu ei bod yn haws dewis penodau perthnasol.

Rhan A: Credoau, dysgeidiaethau ac arferion craidd (gwersi 1-13)

Gwers	Maes Astudio	Cynnwys Penodol	Cysyniadau	Adnoddau	Gweithgareddau Dysgu Posibl
1	Credoau	Duw: Creawdwr a chynhalydd, natur hollalluog, natur hollewyllysgar, natur hollwybodus, natur hollbresennol	Natur hollalluog; natur hollewyllysgar; natur hollwybodus	Byrddau gwyn rhyngweithiol, Beibl ar-lein (dim ond un opsiwn posibl yw hwn: https://www.biblegateway.com/). Dylid llunio rhestr o'r dyfynodau o'r rhan hon o'r cwrs a gallai'r myfyrwyr eu rhoi yn eu llyfrau/defnyddio Google classroom neu adnoddau tebyg eraill. Byrddau gwyn unigol.	Gan ddefnyddio copïau caled o'r Beibl, gellid addysgu'r myfyrwyr sut i ddefnyddio Beibl (llyfr, pennod, adnod)
2	Credoau	Credoau ar ddysgeidiaethau ar y Creu o Genesis 1-3 **(canolbwyntio ar 1:1-3);** natur dynoliaeth; delwedd o Dduw	Gorchymyn dwyfol	https://www.truetube.co.uk/film/beginning; https://www.youtube.com/watch?v=xlETz4b40yU (Gall fod braidd yn anodd ond mae'n werth ei ddefnyddio gyda disgyblion mwy galluog); http://www.philosophyofreligion.info/christian-ethics/divine-command-theory/; os mai Duw greodd y bydysawd, a yw'n dda yn awtomatig felly? https://www.truetube.co.uk/film/problem-evil; https://www.truetube.co.uk/interactive/problem-evil-quiz; Mae'r bennod o The Simpsons lle mae Bart yn y capel yn gwerthu ei enaid yn lle da i ddechrau trafod natur yr enaid; delwedd o Dduw, enaid, moesol, ewyllys rydd, rhesymegol, creadigol, pechadurus **(canolbwyntio ar Genesis 1:26-28 a 2:15-17)**	Mae dealltwriaeth o bwysigrwydd y Beibl yn hanfodol i ategu cred Gristnogol; dadansoddiad o Genesis 5:1 mewn perthynas â'r ddelwedd o Dduw
3	Credoau	y Drindod; Iesu fel y Meseia	y Drindod; yr Ysbryd Glân; yr Ymgnawdoliad	Tair agwedd ar un Duw: y Tad (Luc 15:11-32), y Mab (Ioan 1:1-3, 14), yr Ysbryd Glân (Ioan 14:25-26, Galatiaid 5:22-23). Iesu fel **Ymgnawdoliad** o Dduw; https://www.truetube.co.uk/film/alien-abduction-christianity. http://www.bbc.co.uk/schools/gcsebitesize/rs/god/chris	Dadansoddi'r testunau beiblaidd; lluniwch eich diagram eich hun o'r Drindod; Parhewch o'r wers ddiwethaf ac ymhelaethwch ar rôl yr Iesu; cadarnhewch yr

				tianityrev2.shtml; http://whatsinthebible.com/activity-library/the-trinity/ (diagram syml iawn). (Mathew 16:13-17), Iachawdwr, y Gair; yr **Ymgnawdoliad** (Ioan 1:1-3, 14) iachawdwriaeth a'r iawn (Ioan 3:16, 14:6); byrddau gwyn ar gyfer ymgais i ddiffinio **Ymgnawdoliad** http://www.bbc.co.uk/religion/religions/christianity/history/jesus_1.shtml (Gallai'r myfyrwyr ddarllen y testun a gweld sawl gwaith y mae'r geiriau Ymgnawdoliad/Ymgnawdoli yn ymddangos ac egluro'r cyd-destun)	hyn a ddysgwyd ar rannau perthnasol
4	Credoau	Genedigaeth, croeshoeliad, atgyfodiad ac esgyniad Iesu	Atgyfodiad; Meseia; ymgnawdoliad	https://www.truetube.co.uk/film/last-supper-2014 https://www.truetube.co.uk/film/crucifixion-2014 https://www.truetube.co.uk/film/resurrection-2014 Dolen i rannau ar y fanyleb: Genedigaeth: Mathew 1:18-2:12 a Luc 1:26-35; 2:21 Marwolaeth: Marc 15:1-39 Atgyfodiad: Ioan 20:1-21 Esgyniad: Actau 1:9-11	Gwyliwch y tri fideo yn eu trefn ac ysgrifennwch ddisgrifiad byr o'r digwyddiadau ar gyfer pob clip
5	Arferion	Moesoldeb: Gorchymyn dwyfol/diamod ac agweddau sefyllfaol/perthynolwr at wneud penderfyniadau moesegol	Gorchymyn dwyfol	Cyfeiriwch yn ôl at adnoddau/awgrymiadau blaenorol ar y ddamcaniaeth gorchymyn dwyfol uchod; moeseg/moesoldeb: https://www.truetube.co.uk/film/abortion-male-perspective (nid ar erthyliad y mae'r prif ffocws yma, ond yn hytrach ar yr ymagwedd wahanol rhwng y sawl sy'n dilyn llwybr y diamodwr yn hytrach na'r llwybr sefyllfaol/perthynolwr - mae hefyd yn cyd-fynd â materion yn ddiweddarach yn Rhan B)	Trafodwch ddiamodaeth yn hytrach na sefyllfaol; gwyliwch y fideo a lluniwch gysylltiad ag erthyliad
6	Arferion	Dysgeidiaethau Iesu	Atgyfodiad; yr iawn	Darllenwch ddameg y Defaid a'r Geifr (Mathew 25:31-	Trafodwch ei hystyr

		(Mathew 7:13-14; 25:31-46)		46)	gan gyfeirio at yr atgyfodiad a'r iawn
7	Arferion	Cariad (agape), maddeuant; trysorau'r ddaear/yn y Nefoedd	Agape; yr iawn; atgyfodiad	https://www.youtube.com/watch?v=tgQyBLWFDBI – Mathew 6:5-13 (nodwch y cyfeiriad beiblaidd ar ddechrau'r clip fideo). Luc 10:25-37 - dameg y Samariad Trugarog: ceisiwch ddychmygu fersiwn fodern. Ioan 13:34-35; rhannau eraill. Mathew 5:43-44; 18:21-22; Luc 23:34; Cysylltwch y syniad o drysorau ar y ddaear ac yn y nefoedd yn uniongyrchol â'r rhan bennod Mathew 6:19-21. Hefyd, astudiwch Luc 16:19-31	Gwyliwch y fideo a cheisiwch ddychmygu bod yn yr un sefyllfa; pam y mae Gee Walker yn maddau? Sut mae'r addewid o'r atgyfodiad yn helpu Cristnogion i fyw eu bywydau?
8	Arferion	Amrywiaeth Cristnogaeth: Catholig, Anglicanaidd, yr Eglwys yng Nghymru, anghydffurfiaeth, eglwysi a chapeli	Deialog rhyng-ffydd; agape	http://chartist.cynefin.wales/protest_in_pews - Safbwynt diddorol yn ystyried gwrthryfel y Siartwyr yng Nghasnewydd yn 1839.	Os bydd amser yn caniatáu, gellid edrych ar ddylanwad yr iaith Gymraeg mewn cymunedau eglwysig.
9	Arferion	Rôl yr eglwys leol; Nodweddion amrywiol eglwysi a chapeli ac amrywiaeth o arferion addoli	Deialog rhyng-ffydd; atgyfodiad; agape	Ymweliad ag eglwys leol; http://request.org.uk/life/church/church-tours/; Gellid gwneud hyn **cyn** ymweliad ag eglwys leol. Efallai y gellid cael cynllun i'r myfyrwyr ei lenwi yn ystod eu hymweliad; os nad yw hyn yn ymarferol, mae'r wefan hon yn cynnig cynllun llawr da o gynllun eglwys draddodiadol; http://myweb.tiscali.co.uk/hstchg/abbey	Ymwelwch ag eglwys leol; Tynnwch lun o eglwys blwyf nodweddiadol yng Nghymru a'i labelu
10	Arferion	Pwysigrwydd gweddi (cyhoeddus a phreifat)	Yr iawn	Mathew 6:5-13 - Gweddi'r Arglwydd; Mathew 18:20	Mae'n bwysig pwysleisio beth mae Iesu'n ei ddweud wrth ei ddisgyblion cyn adrodd y weddi (nad yw'n dechrau tan adnod 9)

11	Arferion	Swyddogaethau cymdeithasol a chymunedol eglwysi; Grwpiau Cristnogol sy'n gweithio dros Gyfiawnder Cymdeithasol fel Cyngor Rhyng-ffydd Cymru	Deialog rhyng-ffydd	Enghraifft yng Nghymru: http://stpaulsnewport.org.uk/events/foodbank/ Shelter Cymru: http://sheltercymru.org.uk/ Byddin yr Iachawdwriaeth: http://www.salvationarmy.org.uk/ Cyngor Rhyng-ffydd Cymru: http://www.cytun.org.uk/interfaithwales/interfaith_eng_about.html Gweler hefyd: Cyngor Eglwysi'r Byd a'r fforwm Cristnogion-Mwslimiaid	Gofynnwch i rywun o'ch eglwys leol ddod i siarad am y gwaith a wnânt yn y gymuned; edrychwch yn fwy gofalus ar rai o ymgyrchoedd presennol Byddin yr Iachawdwriaeth
12	Arferion	Erledigaeth Cristnogion yn y byd modern	Deialog rhyng-ffydd; Yr Ysbryd Glân	Mathew 10:22 - archwiliwch bwysigrwydd y rhan hon Archesgob Oscar Romero: http://www.romerotrust.org.uk/who-was-archbishop-oscar-romero Cristnogion Coptaidd yn yr Aifft: http://www.telegraph.co.uk/news/2016/05/26/hundreds-of-egyptian-muslims-attack-christian-woman-and-homes-af/	Lluniwch gysylltiad rhwng ymgyrchoedd dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Christnogion yn cael eu herlid yn y byd modern
13	Asesu				